

Günümüz Dünya Sorunlarının Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Gözünden İncelenmesi

Examination of Current World Problems From the Perspective of Social Studies Pre-service Teachers

Mehmet ŞENTÜRK¹
Ufuk ŞİMŞEK²

¹Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Kilisli Muallim Rifat Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı, Kilis, Türkiye

²Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı, Erzurum, Türkiye

ÖZ

Bu çalışmanın amacı günümüz dünya sorunlarını sosyal bilgiler öğretmen adaylarının gözünden incelemektir. Bu amaç doğrultusunda çalışmada nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji deseninden yararlanılmıştır. Çalışma 3. sınıfta öğrenim gören 46 sosyal bilgiler öğretmen adayıyla yürütülmüştür. Öğretmen adaylarının günümüz dünya sorunlarına ilişkin görüşleri, araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla elde edilmiştir. Toplanan veriler içerik analizi ile analiz edilmiştir. Analizler sonucunda sosyal bilgiler öğretmen adaylarının “şiddet içerikli sorunları” öncelikli olarak çözüme kavuşturulması gereken günümüz dünya sorunları olarak gördüğü ortaya çıkmıştır. Ayrıca günümüz dünya sorunlarının oluşma nedenlerinin “bilinçsizliğe” bağlandığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmen adayları “eğitimi” günümüz dünya sorunlarının ortadan kaldırılmasında en etkili araç olarak görmektedirler. Bununla birlikte sosyal bilgiler öğretmen adaylarının günümüz dünya sorunlarına yönelik konuların öğretiminde en çok “örnek olay yönteminin” kullanılabileceğini ifade ettikleri belirlenmiştir. Yine verilerin analizi sonucunda sosyal bilgiler öğretmen adaylarının günümüz dünya sorunlarına karşı “bilinçlendirme ve çevreyi koruma” gibi bireysel önlemler aldıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Günümüz dünya sorunları, sosyal bilgiler, öğretmen adayı

ABSTRACT

The aim of this study is to examine current world problems from the perspective of social studies pre-service teachers. For this purpose, phenomenology design, one of the qualitative research designs, was used in the study. The study was conducted with 46 third-grade social studies pre-service teachers. Pre-service teachers' views on current world problems were obtained through a semi-structured interview form developed by the researchers. The data were analyzed by content analysis. As a result of the analyses, it has been revealed that social studies pre-service teachers see “violent issues” as current world problems that need to be solved primarily. In addition, it has been concluded that the causes of current world problems are connected to “unconsciousness.” Pre-service teachers see “education” as the most effective factor in eliminating the current world problems. In addition, it was determined that social studies pre-service teachers stated that the “case study method” could be used most in teaching the subjects related to current world problems. Again, as a result of the analysis of the data, it was concluded that social studies pre-service teachers took individual measures such as “raising awareness and protecting the environment” against current world problems.

Keywords: Current world problems, pre-service teacher, social studies

Giriş

Günümüzde dünya çapında yaşanan ve insanlığı ilgilendiren ortak bazı sorunlar görülmektedir. Küresel özellik taşıyan bu sorunlar günümüz dünya sorunları olarak ifade edilmektedir. Bu sorunların insan kaynaklı olduğu kabul edilmektedir (Koç & Dumlu, 2020; Özey, 2017; Yıldız ve ark., 2021). İnsanoğlunun davranışları sonucunda oluşan bu sorunlar geniş çaplı etki alanı oluşturmakta ve küreselleşmenin de etkisiyle bunların sonuçları dünya genelinde hissedilmektedir. Ukrayna ve Rusya arasında yaşanan

Geliş Tarihi/Received: 17.10.2022

Kabul Tarihi/Accepted: 28.02.2023

Sorumlu Yazar/Corresponding Author:
Mehmet ŞENTÜRK
E-mail: senturk@kilis.edu.tr

Cite this article as: Şentürk, M., & Şimşek, U. (2023). Examination of current world problems from the perspective of social studies pre-service teachers. *Educational Academic Research*, 48(1), 125-135.

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

savaş, Çin'de ortaya çıkan bir hastalık ya da bir geminin Süveyş kanalını kapaması gibi olaylar dünya çapında etki gösteren olaylara örnek olarak verilebilir. Bu gibi örneklerden de hareketle küreselleşmenin ülkelerin birbirinden etkilenmesine ortam hazırladığı ifade edilebilir. Küreselleşme ile ülkeler birbirlerinden siyasi, ekonomik, kültürel ve sosyal olarak etkilenmektedir. Bu etki olumsuz durumlarda da kendini göstermektedir. Küreselleşmenin de etkisiyle bir ülkede yaşanan sorunlar çok hızlı bir şekilde uluslararası boyut kazanabilir (Baykal & Baykal, 2008). Dolayısıyla küreselleşme dünyanın bir noktasında yaşanan bir sorunun dünya geneline yansımalarına ortam hazırlar (Yazıcı, 2013) denilebilir. Artık bir problemin çıkış noktasına olan uzaklığın o problemde doğan etkilerin hissedilmesi noktasındaki önemi azalmıştır (Turan, 2009). Dünya bunun en güncel örneğini Covid-19 salgınında yaşamıştır.

Günümüzde hem dünya sorunlarının arttığına hem de bu sorunların giderek daha fazla insanı fiziksel, ekonomik ve psikolojik yönlerden etkilediğine tanıklık edilmektedir (Işık Mercan & Sarı, 2019; Koç & Dumlu, 2020; Akkurt Çağlar, 2022). İnsanoğlunun yanlış davranışları sürdürülebilir bir yaşamı olumsuz etkilemektedir. İnsanların küresel ölçekte sorun yaratan davranışları çeşitli şekillerde kendini göstermektedir. Bu davranışlar şiddet kaynaklı, demografik, çevresel, eğitimsel sorunlar oluşturabildiği gibi sağlık sorunları da oluşturabilirler. Siyasal, sosyal, ekonomik ve dini alanlarda birçok problemin kaynağında insanların olumsuz tutum ve davranışlarının etkili olduğunu söylemek mümkündür. Ayrıca sağlık sorunlarının yaşanmasında da insanların yaşayış tarzının önemli olduğunu vurgulamak gerekir. Yine şiddet içerikli sorunların yaşanmasında da insanlar başrolde (Avcı & Gümüş, 2017; Baylan, 2009; Demir Avcı, 2016; İncili & Akdemir, 2016; Koç & Dumlu, 2020; Memişoğlu, 2015; Ojala & Bengtsson, 2019).

Günümüzde küresel etki gösteren sorunlar çeşitlilik arz etmektedir. Ancak bu sorunların çeşitlilik göstermesi birbirinden bağımsız oldukları anlamına gelmemektedir. Aksine günümüz dünya sorunlarının birbiriyle ilişkili olduğu, birbirini etkilediği veya birbirini kapsadığı ifade edilebilir. Bu da günümüz dünya sorunlarının kategorileştirilmesinde fikir ayrılıklarını beraberinde getirmektedir (Kılıçoğlu ve ark., 2012). Ancak her durumda bu sorunlar dünyanın ortak sorunları olarak kabul görmektedir (Yıldız ve ark., 2021).

Günümüz dünya sorunlarının çözümü ya da etkilerinin azaltılması doğrultusundaki arayışlar, uluslararası anlaşmalar, çeşitli sivil toplum kuruluşları, örgütler, fonlar, eğitim faaliyetleri aracılığıyla somutlaşmaktadır. Aslında günümüz dünya sorunlarına karşı çözüm düşüncelerinin çeşitliliği ve kapsayıcılığı tehlikenin boyutları hakkında fikir yürütmemize de olanak vermektedir. Bununla birlikte yazarlar günümüzde dünyada yaşanan ve küresel etkisi bulunan birçok sorun için eğitimin etkili bir çözüm yolu olduğunu düşünmektedir. Çünkü dünya sorunlarını öğrenmek, bunların çözüme kavuşturulması için önem taşımaktadır (Özey, 2017). Eğitim, öğrencilerin günümüz dünya sorunlarına karşı kararlarını bilinçli bir şekilde almasına katkı sağlar (Saleh & Gandy, 2015).

Günümüz dünya sorunlarının oluşturduğu olumsuz etkilerin her geçen gün artması, bu sorunlara yönelik eğitimi kritik hale gelmiştir. Günümüz dünya sorunlarına karşı yürütülen eğitim faaliyetlerinde bu sorunları tanıtmak, bu sorunların yaşam üzerindeki olumsuz etkilerine yönelik farkındalık oluşturmak ve çözümü için alternatif yaklaşımlar ve yeni bakış açıları katmak hedeflenmektedir (Avcı & Gümüş, 2017). Geniş kitleleri etkileyebilen dünya sorunlarının önemi ve etkileri konusunda öğrencileri bilinçlendirmek ve onları çözümün bir parçası yapmak önemlidir (Yazıcı, 2013). Günümüzde yaşanan ve küresel etkisi bulunan sorunların

çözümüne yönelik olarak insanların tutum ve davranışlarında değişiklik oluşturmada öğretmenler önemli bir aktördür. İnsanlarda tutum ve davranış değişikliği oluşturma noktasında öğretmenlerin günümüz dünya sorunlarına ilişkin bakış açıları, bilgileri, becerileri ve duyarlılık düzeyleri önem taşımaktadır (Seçgin ve ark., 2010, s. 391).

Öğretmen adaylarının lisans eğitimi boyunca edindikleri bilgi, beceri, tutum ve duyarlılık öğrencilerin günümüz dünya sorunlarına karşı bakış açısını etkileyecek, öğrencilerin olumlu tutum ve davranış özellikleri kazanmasını sağlayacaktır (Şeyihoğlu ve ark., 2018). Bu nedenle küresel etki oluşturan sorunların çözümünde etkin rol oynayacak olan öğretmen adaylarının günümüz dünya sorunlarına ilişkin bilgi ve inançları belirlenmelidir (Baylan, 2009). Sosyal bilgiler dersi, içeriğindeki günümüz dünya sorunlarına yönelik konularla bu sorunların tanıtımı ve bunlara karşı alınabilecek önlemler açısından önemli bir derstir (Bayram, 2022; Memişoğlu & Güçin, 2017; Oğuz Hacet & Demir, 2019; Tıkman ve ark., 2017). Sosyal bilgiler dersinin günümüz dünya sorunları karşısında hedeflenen başarıyı gösterebilmesi için öğretmenlerin bu sorunların farkında olması ve bu sorunlara yönelik çözüm yollarını düşünmesi gerekmektedir. Bu nedenle sosyal bilgiler öğretmenlerinin günümüz dünya sorunlarını tanımaları ve bu sorunlara karşı bir anlayış geliştirmeleri gerekmektedir (Akkurt Çağlar, 2022; Memişoğlu & Güçin, 2017). Bu çalışmada günümüz dünya sorunlarının sosyal bilgiler öğretmen adaylarının gözünden incelenmesi amaçlanmıştır. Bu temel amaç doğrultusunda belirlenen alt amaçlar ise aşağıdaki gibidir.

- Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının günümüz dünya sorunlarına ilişkin görüşleri nasıldır?
- Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının günümüz dünya sorunlarının oluşma nedenlerine ilişkin görüşleri nelerdir?
- Sosyal bilgiler öğretmen adaylarına göre öncelikli çözülmesi gereken günümüz dünya sorunları nelerdir?
- Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının günümüz dünya sorunlarının çözümüne ilişkin görüşleri nelerdir?
- Sosyal bilgiler öğretmen adayları günümüz dünya sorunlarına yönelik konuların öğretiminde hangi yöntemleri etkili bulmaktadır?
- Sosyal bilgiler öğretmen adayları günümüz dünya sorunlarının çözümüne yönelik neler yapmaktadır?

Yöntem

Araştırmanın Deseni

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının günümüz dünya sorunlarına ilişkin görüşlerinin incelendiği bu çalışma nitel araştırma yöntemine göre tasarlanmıştır. Nitel araştırmalar, veri toplamada geleneksel veri toplama yöntemlerinden farklı olarak gözlem, görüşme, doküman analizi gibi veri toplama tekniklerinin kullanıldığı araştırmalardır (Best & Kahn, 2017, s. 258; Yıldırım & Şimşek, 2008). Nitel araştırmalar, araştırmacılara sosyal konuların sayılara bağımlı kalınmadan araştırılması olanağını sunar (Aslan & Güzel, 2018). Nitel araştırma yöntemlerinin tercih edildiği araştırmalar, çalışmaya konu olan problemin nedenlerinin derinlemesine değerlendirildiği, araştırmacının farklı ve içeriden bir bakış açısı ile problemi ele aldığı araştırmalardır (Seggie & Bayyurt, 2015, s. 20). Nitel araştırmacılar, araştırmalarında insanların olay ve olgulara karşı oluşturdukları anlamları kavramaya ve bunlardan edindikleri deneyimleri anlamlandırmaya çalışırlar (Merriam, 2018). Bilimsel bilginin genellenmesine yönelik kaygı taşımadıklarından nitel araştırmacılar, bu süreçte sezgiye, çok yönlü düşünmeye ve karşı tümevarıma başvurabilirler (Sönmez & Alacapınar, 2018). Bu

çalışma katılımcıların günümüz dünya sorunlarına ilişkin düşünceleri ve düşünceleri doğrultusunda bu sorunlara yükledikleri anlamları ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Bu nedenle çalışmada nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji deseni tercih edilmiştir. Fenomenoloji deseni kullanılan araştırmalarda, katılımcıların bir olguyu nasıl algıladıkları, açıkladıkları ve yorumladıklarına odaklanır. Katılımcıların, çalışma konusuyla ilgili deneyime sahip olduğu durumlarda fenomenoloji deseni kullanılabilir (Patton, 2014). Bu çalışmanın katılımcıları salgın hastalıklar gibi sağlık sorunları, çevre kirliliği gibi çevre sorunları, göç ve aşırı nüfus artışı gibi demografik sorunları, savaş gibi şiddet içerikli sorunları deneyimlemiş veya bunlardan etkilenmiş kişilerden oluşmaktadır.

Çalışma Grubu

Çalışma Türkiye'nin güney doğusunda yer alan bir üniversitede 46 3. sınıf sosyal bilgiler öğretmen adayı ile yürütülmüştür. Çalışmaya 26 kadın 20 erkek öğretmen adayı katılmıştır. Çalışmaya katılan öğretmen adaylarının belirlenmesi noktasında ölçüt örnekleme yöntemine başvurulmuştur. Bu çalışma için belirlenen ölçüt Günümüz Dünya Sorunları dersini alma olarak belirlenmiştir. Öğretmen adayları bir eğitim-öğretim yılı boyunca günümüz dünya sorunlarına ilişkin ders almıştır. Bu ders kapsamında günümüz dünya sorunları olarak değerlendirilen problemler ele alınmıştır.

Veri Toplama Süreci

Öğretmen adaylarının günümüz dünya sorunlarına ilişkin görüşleri, araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla elde edilmiştir. Görüşmeler için 9 farklı soru hazırlanmıştır. Görüşme formunda yer alan sorular için uzmanlık alanları sosyal bilgiler eğitimi ve Türkçe eğitimi olan iki farklı uzman görüşü alınmıştır. Uzman görüşleri doğrultusunda birbirini kapsayan ve anlam bakımından benzer olan sorular değiştirilmiş ya da formdan çıkarılmıştır. Görüşme formunda kalan 6 sorunun test edilmesi için 3 öğretmen adayı ile pilot görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Pilot görüşmeler sonrasında son hali verilen form araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Görüşmeler yüz yüze ve görüşmeye atılan öğretmen adaylarının belirlemiş oldukları saatlerde gerçekleştirilmiştir. Veri kaybının önüne geçebilmek için görüşmeler öğretmen adaylarının izni doğrultusunda kayıt altına alınmıştır. Bir araştırmada görüşme tekniğiyle veriler toplanırken katılımcıların araştırmacıya güven beslemesi önemlidir. Çünkü katılımcıların araştırmacıya güvenmesi ile görüşme sorularına verecekleri cevaplarda daha özgür olmaları arasında bir ilişki vardır (Glesne, 2012). Katılımcıların güveni için çalışmada bazı tedbirler alınmıştır. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarından gönüllü olarak araştırmaya katıldıklarına dair sözlü onay alınmıştır. Katılımcılara görüşmeyi istedikleri zaman sonlandırabilecekleri, cevap vermek istemedikleri sorular için ısrar edilmeyeceği ve gizlilik açısından kod isimler kullanılacağı açıklanmıştır. Bu çalışmada yer alan araştırmacılardan biri öğretmen adaylarının dersinin yürütücüsü olduğu için yapılan görüşmelerin onların akademik başarı puanlarını olumlu/olumsuz etkilemeyeceği belirtilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında toplanan verilerin analizinde tümevarımsal bir yaklaşım benimsenmiştir. Tümevarımsal analiz, araştırmada elde edilen verilerin içerisinde örüntü, tema ve kategorilerin bulunup ortaya çıkarılmasını içerir (Patton, 2014, s. 453). Nitel araştırmalarda güvenilirliğin artırılması için görüşme yöntemleri ile toplanan verilerin birden çok araştırmacı tarafından analiz edilmesi önerilmektedir (Kvale, 1996; Merriam, 2018). Bu çalışma

kapsamında toplanan veriler araştırmacılar tarafından birbirinden bağımsız şekilde tekrarlı okumalarla kodlanarak analiz etmiştir. Veri kodlanması aşamasında araştırmacılar, toplanan verileri inceleyip anlam örüntüleri oluşturan bölümleri ayırmaya çalışır. Veri setinde anlamlı örüntüler oluşturan her bir bölüm bir kavramla açıklanır. Bu kavramlar genellikle bir kelime ya da birkaç kelimedenden oluşan söz öbeği olarak ifade edilebilir (Baltacı, 2019). Veriler kodlandıktan sonra oluşturulan kodlar araştırmacılar tarafından karşılaştırılmıştır. Oluşturulan kodlar araştırma soruları bağlamında temalar ile ilişkilendirilmiş ve tablolar halinde sunulmuştur. Bazı öğretmen adayları görüşlerini birden fazla kodu kapsayacak şekilde ifade etmiştir. Bu nedenle tablolardaki frekans değerlerinin toplamı katılımcı sayısından fazla olmuştur. Temalar ve kodlar doğrudan alıntılarla desteklenmiştir. Doğrudan alıntılar verilirken öğretmen adaylarının isimleri yerine ÖA1, ÖA2 gibi kod isimler kullanılmıştır.

Bulgular

Bu bölümde yarı yapılandırılmış görüşme formları aracılığıyla toplanan verilerin analizi sonucunda ulaşılan bulgulara ve bu bulgulara ilişkin açıklamalara yer verilmiştir. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarıyla yapılan görüşmelerden elde edilen verilerin analizi sonucunda "günümüz dünya sorunları, sorunların oluşma nedenleri, öncelikli çözülmesi gereken sorunlar, çözüm yolları, öncelikli tercih edilen öğretim yöntemleri ve sorunların çözümüne yönelik eylemler" şeklinde 6 farklı temaya ulaşılmıştır.

"Günümüz Dünya Sorunları" Temasına İlişkin Bulgular

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının "Neleri günümüz dünya sorunları arasında görmektesiniz?" sorusuna verdikleri cevapların analizi sonucunda ortaya çıkan ve "Günümüz Dünya Sorunları" olarak isimlendirilen tema ve bu temaya ait kodlar Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1 incelendiğinde sosyal bilgiler öğretmen adaylarının birçok sorunu günümüz dünya sorunu olarak ifade ettikleri anlaşılmaktadır. Öğretmen adaylarının günümüz dünya sorunları olarak şiddet içerikli sorunları, çevreyle ilgili sorunları, sağlık sorunlarını, eğitimle ilgili sorunları ve sosyal yaşamla ilgili sorunları ifade ettikleri görülmektedir. Bu sorunlar arasında şiddet içerikli sorunlar ön plana çıkmaktadır. Örneğin ÖA6 "*Savaşlar, küresel ısınma, iklim değişikliği, çevre ve su kirliliği, hava kirliliği, sömürgecilik, ormanların tahribi*" gibi sorunları ifade ederken ÖA1 "*Savaş, yoksulluk, her türlü şiddet, çevre kirliliği, mülteci, doğal kaynakların bilinçsizce tüketilmesi*" gibi sorunları öne çıkarmıştır. ÖA20 ise "*Doğal afetler, iklim değişiklikleri, aşırı nüfus artışı, doğal kaynakların bilinçsizce kullanımı, eğitim sorunları, sağlık sorunları, çevre sorunları*" şeklinde cevap vermiştir. Öğretmen adaylarının günümüz dünya sorunlarına ilişkin ifadeleriyle ulaşılan kodların yoğunluğu Şekil 1'deki kelime bulutunda gösterilmiştir.

"Sorunların Oluşma Nedenleri" Temasına İlişkin Bulgular

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının "Günümüz dünya sorunlarının oluşma nedenleri nelerdir?" sorusuna verdikleri cevapların analizi sonucunda ortaya çıkan ve "Günümüz dünya sorunlarının oluşma nedenleri" olarak isimlendirilen tema ve bu temaya ait kodlar Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2 incelendiğinde sosyal bilgiler öğretmen adaylarının günümüz dünya sorunlarının oluşma nedenleri içinde bilinçsizlik, insanların yaşam tarzı ve doğal kaynakların tüketimini ön plana çıkardığı söylenebilir. Öğretmen adayları, bilinçsizliğin dünya sorunlarının oluşma nedenlerinin merkezinde yer

Tablo 1.
Günümüz dünya sorunları teması ve temaya ilişkin kodlar

Tema	Alt Tema	Kodlar	f	
Günümüz Dünya Sorunları	Şiddet içerikli sorunlar	Savaş	35	
		Silahlanma	24	
		Terör	22	
		Irkçılık	16	
		Etnik çatışmalar	14	
		Askeri hareketler	10	
		Sömürgecilik	8	
		Kadına şiddet	8	
		Hayvanlara şiddet	4	
		Demografik sorunlar	Aşırı nüfus artışı	25
	Göç		21	
	Çevre sorunları		Çevre kirliliği	30
			Küresel ısınma	25
	Sağlık sorunları	Kaynakların bilinçsiz tüketimi	19	
		İklim değişikliği	12	
		Su sorunları	11	
		Ormanların tahribi	9	
		Hava kirliliği	6	
		Ozon tabakasının incilmesi	5	
		Kimyasal atıklar	4	
Salgın hastalıklar		29		
Yetersiz sağlık hizmeti		16		
Eğitsel sorunlar		Bilinçsizlik	28	
	Yetinmeyi bilmeme	15		
	Eğitimsizlik	13		
	Araştırma yapmama	6		
Sosyal hayat sorunları	İletişimsizlik	15		
	Trafik	8		
	Eşitsizlik	7		
	Duyarsızlık	6		
		İnsan hakları ihlalleri	5	

almasını bilinçsizliğin olumsuz davranışlara kaynaklık etmesiyle açıklamaktadır. ÖA4'ün "İnsanların bilinçsizliği en temel sebep olarak gösterilebilir." şeklindeki ifadesi bilinçsizliğin, dünya sorunlarına kaynaklık ettiğine yönelik düşünceleri ortaya koymaktadır. Öğretmen adayları, insanların yaşayış tarzının dünya sorunlarının oluşma nedenleri arasında olmasını çevre kirliliğine ve doğal kaynakların tahrip edilmesine neden olmasıyla açıklamaktadır. ÖA26'nın "Aslında insanların günlük alışkanlıkları çoğu sorunun başlangıcıdır" şeklinde ifadesi ise insanların yaşayış tarzının sorunlara kaynaklık ettiğine yönelik düşünceleri ortaya koymaktadır. Ayrıca öğretmen adaylarının günümüzde yaşanan dünya sorunlarını doğal kaynakların aşırı tüketimi ile ilişkilendirdiği anlaşılmaktadır. Öğretmen adayları, doğal kaynakların aşırı tüketiminin dünya sorunlarının oluşma nedenleri arasında yer almasını doğal kaynakların aşırı tüketiminin doğal yaşamın sürdürülebilirliğini tehdit etmesiyle açıklamaktadır. ÖA25 kodlu öğretmen adayının "İnsanların yaşarken bilinçsizce

tüketim göstermesi, oluşturdukları kirlilik sorunları, daha fazla yer almak toprak almak düşüncesi ile yapılan savaşlar." şeklindeki ifadesi buna örnek olarak gösterilebilir. Bununla birlikte öğretmen adayları kaynakların verimli kullanılmasını engellediği için *güç yarışını*; doğal kaynakların tahribi ve israf ve çatışmalara neden olduğu için insanların ihtiyacından *daha fazlasını istemesini*; enerji kaynaklarını tükenmesine, sömürü alanlarının oluşmasına, doğanın zarar görmesine ve insan haklarının ihlal edilmesine neden olduğu için *devletlerarası çıkar çatışmalarını*; çatışmalara, silahlanmanın artmasına, kitlesel göçe, yoksulluğa ve insanların temel ihtiyaçlarına erişememesine neden olduğu için *siyasi çekişmeleri*; caydırıcı etki oluşmasını engellediği için *caydırıcı cezaların olmamasını* günümüz dünya sorunlarının oluşma nedenleri olarak görmektedir. Öğretmen adaylarının günümüz dünya sorunlarının oluşma nedenlerine ilişkin ifadeleriyle ulaşılan kodların yoğunluğu Şekil 2'deki kelime bulutunda gösterilmiştir.

"Öncelikli Çözülmesi Gereken Sorunlar" Temasına İlişkin Bulgular

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının "Öncelikli çözülmesi gereken günümüz dünya sorunlarının neler olduğunu düşünüyorsunuz? Bunların nedenini açıklayınız." sorusuna verdikleri cevapların analizi sonucunda ortaya çıkan ve "Öncelikli çözülmesi gereken sorunlar günümüz dünya sorunları" olarak isimlendirilen tema ve bu temaya ait kodlar Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3 incelendiğinde sosyal bilgiler öğretmen adaylarının şiddet içerikli sorunların ve çevresel sorunların günümüzde daha ciddi problemler oluşturduğunu düşündükleri ifade edilebilir. Şiddet içerikli sorunların öncelikli çözülmesi gereken dünya sorunları arasında yer alması gerektiğini düşünen öğretmen adayları bunu şiddet içerikli sorunların diğer sorunlara kaynaklık etmesiyle, can ve mal kayıplarına neden olmasıyla, toplumsal yapıyı olumsuz şekilde etkilemesiyle, olumsuz psikolojik etkiler oluşturmasıyla, üretimi aksatmasıyla ve bu olumsuz etkilerinin geniş kitlelere ulaşmasıyla açıklamaktadır. Örneğin ÖA30 "Bana göre en etkili dünya sorunu savaşlardır. Çünkü savaşlar ile birlikte açlık, fakirlik gelir, çevreye büyük ölçüde zarar verilir, salgın hastalıkların oluşumuna da etki ettiği için dünyayı büyük ölçüde etkiler." şeklindeki ifadesiyle bu konudaki görüşlerini ifade etmiştir. Çevre ile ilgili sorunları önceleyen öğretmen adayları, bunu çevresel sorunların doğal yaşamın sürdürülebilirliğini, gıda üretimini ve ekosistemleri olumsuz etkilemesiyle, buzulların erimesine ve salgınlara neden olmasıyla açıklamaktadır. Örneğin ÖA39 "Benim için çevre problemleri, Orta Doğu'daki savaşlar, iç karışmalar en etkili dünya sorunlarıdır." şeklinde görüş belirtmiştir. Bununla birlikte öğretmen adayları yetersiz beslenmeye neden olduğu, insanları suça teşvik ettiği, toplumsal yapıyı olumsuz etkilediği, etkilerinin geniş kitlelere ulaştığı ve temel ihtiyaçlara erişimi sınırlandırdığı için *ekonomik sorunları*, can kayıplarına neden olduğu ve üretimi aksattığı için *sağlık sorunlarını*, çözüm girişimlerinin etkisini azalttığı ve yeni sorunların ortaya çıkmasına neden olduğu için *eğitsel sorunları* çözülmesi gereken öncelikli sorunlar arasında görmektedir. Öğretmen adaylarının öncelikli olarak çözülmesi gerektiğini düşündükleri günümüz dünya sorunlarına ilişkin ifadeleriyle ulaşılan kodların yoğunluğu Şekil 3'teki kelime bulutunda gösterilmiştir.

"Çözüm Yolları" Temasına İlişkin Bulgular

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının "Günümüz dünya sorunlarının çözümü için neler yapılmalıdır?" sorusuna verdikleri cevapların

Tablo 4.
Günümüz dünya sorunlarının çözüm yolları teması ve temaya ilişkin kodlar

Tema	Kodlar	f
Çözüm yolları	Eğitim	34
	Empati	28
	Eşitlik	27
	Barış	25
	Adalet	20
	Yöneticilerin düşüncelerinde değişiklik	18
	Etkili iletişim	16
	Fikir özgürlüğü	2

Tablo 5.
Öncelikli tercih edilen öğretim yöntemleri teması ve temaya ilişkin kodlar

Tema	Kodlar	f
Öncelikli Tercih Edilen Öğretim Yöntemleri	Örnek olay	29
	Problem çözme	25
	Tartışma	22
	Bağlam temelli öğrenme	21
	Otantik öğrenme	20
	Argümantasyon	16
	Hikayeleştirme	14
	Beyin fırtınası	10

günümüz dünya sorunlarının çözümüne yönelik faaliyetlerine ilişkin ifadeleriyle ulaşılan kodların yoğunluğu Şekil 6'daki kelime bulutunda gösterilmiştir.

Sonuç ve Tartışma

Çalışmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının günümüz dünya sorunlarına ilişkin görüşleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu bölümde araştırmanın amacı doğrultusunda toplanan verilerin analiziyle ulaşılan sonuçlar çalışmanın alt amaçları doğrultusunda değerlendirilmiştir.

Tablo 6.
Günümüz dünya sorunlarının çözümü için yapılanlar teması ve temaya ilişkin kodlar

Tema	Alt Tema	Kodlar	f
Sorunların Çözümüne Yönelik Eylemler	Başkalarının davranışlarını değiştirme	Bilinçlendirme	33
		Örnek olma	25
		Etkin bir öğretmen olma	20
		Sosyal medya kullanımı	18
		Çevreyi koruma	35
	Kendi davranışlarını değiştirme	Bilinçli olma	28
		İsraftan kaçınma	14
		Sivil toplum kuruluşlarına üye olma	10
		Empati kurma	10

Araştırmanın ilk alt amacı doğrultusunda veriler incelendiğinde sosyal bilgiler öğretmen adaylarının birçok sorunu günümüz dünya sorunları arasında gördüğü tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının günümüz dünya sorunu olarak ifade ettikleri sorunlar şiddet içerikli sorunlar, çevre sorunları, sağlık sorunları, eğitsel ve sosyal sorunlar gibi farklı başlıklar altında toplanmıştır. Literatürde yer alan bazı araştırmalar bu araştırmada ulaşılan sonuçları destekler niteliktedir. Işık Kayaalp ve ark. (2021), Mercan ve Sarı (2019), Memişoğlu ve Güçin (2017) ve Uymaz (2021) tarafından yapılan çalışmalarda sosyal bilgiler öğretmen adaylarının benzer sorunları günümüz dünya sorunları arasında gördüğü ortaya koyulmuştur.

Araştırmanın ikinci alt amacı, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının günümüz dünya sorunlarının oluşma nedenlerine ilişkin görüşlerine yöneliktir. Öğretmen adayları, günümüz dünya sorunlarının oluşmasında en önemli unsurun insan olduğunu vurgulamışlardır. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının günümüz dünya sorunlarının oluşmasında bilinçsizliği, insanların yaşayış tarzını ve doğal kaynakların aşırı tüketimini öne çıkan sebepler olarak gördüğü anlaşılmaktadır. Öğretmen adayları bunları açıklarken bilinçsizliğin farklı sorunların oluşumuna zemin hazırladığını ve insanlarda

Şekil 4.
Günümüz Dünya Sorunlarının Çözüm Yolu Temasında Yer Alan Kodların Yoğunluğu.

Şekil 5.
Öncelikli Tercih Edilen Öğretim Yöntemleri Temasında Yer Alan Kodların Yoğunluğu.

Şekil 6.
Sorunların Çözümüne Yönelik Eylemler Temasında Yer Alan Kodların Yoğunluğu.

olumlu değerler oluşmasını engellediğini belirtmiştir. Ayrıca öğretmen adayları, insanların yaşayış tarzının çevre kirliliğine, doğal kaynakların tahribine ve israfa neden olduğunu ve doğal kaynakların aşırı tüketiminin de sürdürülebilirliği engellediği için günümüz dünya sorunlarının oluşumuna neden olduklarını ifade etmişlerdir. Uymaz'ın (2021) yaptığı çalışmada, öğretmen adaylarının günümüz dünya sorunlarının oluşumunu bencilik, doğal kaynakların bilinçsizce tüketilmesi, doğal çevrenin tahrip edilmesi gibi insan kaynaklı faaliyetlere bağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Mevcut çalışmada da sosyal bilgiler öğretmen adaylarının günümüz dünya sorunlarının oluşmasında bilinçsizliği başat faktör olarak görmelerinin yanında insanların yaşayış tarzlarının ve doğal kaynakların bilinçsizce kullanılmasının da etkili olduğunu düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmanın üçüncü alt amacı, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının neleri öncelikli olarak çözüme kavuşturulması gereken günümüz dünya sorunu olarak gördüğü yönündedir. Veriler incelendiğinde sosyal bilgiler öğretmen adaylarının bazı sorunların diğerlerine göre daha öncelikli olarak çözüme kavuşturulması gerektiğini ifade ettikleri belirlenmiştir. Bu sorunları şiddet içerikli sorunlar, çevresel sorunlar, ekonomik sorunlar, sağlık sorunları ve eğitimsel sorunlar olarak farklı başlıklar altında toplamak

mümkündür. Bunlar arasında savaş, silahlanma ve etnik çatışmalar gibi şiddet içerikli sorunlar öne çıkmaktadır. Öğretmen adayları bunu şiddet içerikli sorunların diğer günümüz dünya sorunlarına, can ve mal kayıplarına, toplumsal yapının olumsuz etkilenmesine, üretimin aksamasına, insanlar üzerinde olumsuz psikolojik etki oluşmasına neden olmasıyla ve geniş kitleleri etkilemesiyle açıklamaktadır. Bununla birlikte öğretmen adaylarının küresel ısınmayı, yoksulluk ve açlığı sıklıkla öncelikli çözüme kavuşması gereken dünya sorunları olarak ifade ettikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Memişoğlu (2015) yaptığı çalışmada öğretmen adaylarının en önemli günümüz dünya sorunu olarak emperyalizmi gördükleri sonucuna ulaşılmıştır. Kayaalp ve ark. (2021) öğretmen adaylarının en önemli günümüz dünya sorunu olarak çevre sorunlarını gördüğü sonucuna ulaşılmıştır. Sabancı ve ark. (2017) de 8. sınıf öğrencileri ile yaptıkları çalışmada öğrencilerin çevre sorunlarını en belirgin günümüz dünya sorunu olarak gördüğünü belirlemiştir. Işık Mercan ve Sarı (2019), Uymaz (2021) ve Yılmaz ve Gültekin (2012) yaptıkları çalışmalarda öğretmen adaylarının en önemli dünya sorunu olarak küresel ısınmayı gördükleri sonucuna ulaşılmışlardır. Avcı ve Gümüş'ün (2017) çalışmasında ise şiddet, ormansızlaşma ve yoksulluğun öğretmen adaylarının en çok duyarlılık gösterdikleri sorunlar olduğu ortaya çıkmıştır. Akkurt

Çağlar (2022) da sosyal bilgiler öğretmen adaylarının en çok etkilendiği günümüz dünya sorunlarını şiddet içerikli sorunlar (kadına karşı, çocuğa karşı) ve çevre sorunları olduğunu belirlemiştir. Şeyihoğlu ve ark. (2018) ise öğretmen adaylarının en önemli dünya sorunu olarak savaşları gördüğü sonucuna ulaşmıştır. Bu araştırmada da sosyal bilgiler öğretmen adaylarının çözümüne öncelikli olarak odaklanması gereken günümüz dünya sorunlarını savaş, silahlanma, salgın hastalıklar ve küresel ısınma gibi sorunları önceleyerek ifade ettikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmanın dördüncü alt amacı, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının günümüz dünya sorunlarının çözümü noktasında neleri etkili bir araç olarak gördüğü yönündedir. Öğretmen adaylarının cevapları incelendiğinde, günümüz dünya sorunlarının çözümünün eğitimden geçtiği düşüncesinin öne çıktığı tespit edilmiştir. Öğretmen adayları bunu eğitimin insanlarda dünya sorunlarına karşı bir farkındalık oluşturma, bilinçli insan yetiştirme, sorunların çözümüne yönelik bilgi verme ya da bilgi edinmede işlevsel olmasına bağlamaktadır. Yine öğretmen adayları dünya sorunlarını ortadan kaldırılması için empati, eşitlik, barış ve adalete ihtiyaç duyulduğunu ifade etmişlerdir. Akkurt Çağlar (2022) yaptığı çalışmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının birçok dünya probleminin çözümü için eğitimi ve yasal düzenlemeleri aracı olarak gördüğü belirlemiştir. Şeyihoğlu ve ark. (2018), günümüz dünya sorunlarına ilişkin temel bilgilerin eğitim kurumları tarafından verildiğini ifade etmişlerdir. Öğrencilerin günümüz dünya sorunlarına yönelik bilgi sahibi olması, duyarlılık kazanması ve farkındalık oluşturmaya için eğitim kurumları önemli bir araçtır (Uymaz, 2021; Yazıcı, 2013). Çiçek Şentürk ve Selvi (2021) eğitimin çevre sorunlarının azaltılmasındaki etkisine, Hoşgörür ve Orhan (2017) şiddet içerikli davranışlar karşısındaki etkisine dikkat çekmektedir. Ayrıca eğitim, toplumların ekonomik refaha ulaşması (Dineri & Gölpak, 2021) ve daha sağlıklı bir yaşam sürmesinde (Nutbeam & Lloyd, 2021) etkili olduğu ifade edilmektedir. Yine bu çalışmanın sonuçlarına benzer şekilde Avcı ve Gümüş'ün (2017) araştırmasında öğretmen adaylarının günümüz dünya sorunlarının çözümü doğrultusunda sivil toplum kuruluşlarına katılımı öncelikledikleri sonucuna ulaşılmıştır. Şeyihoğlu ve ark.'in (2018) çalışmasında da sivil toplum kuruluşları tarafından gerçekleştirilen dünya sorunlarına çözüm üretmeye yönelik etkinliklere görüşme yapılan öğretmen adaylarının büyük çoğunluğunun katılmadığı belirlenmiştir.

Araştırmanın beşinci alt amacı, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının günümüz dünya sorunları ile ilişkili konuların işlenmesinde hangi yöntemi tercih ettiklerini ortaya koymayı hedeflemektedir. Bu doğrultuda veriler incelendiğinde sosyal bilgiler öğretmen adaylarının örnek olay yöntemini öncelikli olarak kullanmayı tercih ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmen adayları, örnek olay yönteminin günümüz dünya sorunlarına ilişkin gerçek durumların yansıtılmasını, bu sorunlara örnek gösterebilmesini, öğrencilerin dikkatinin çekilmesini ve sorunlarla insan davranışları arasında neden sonuç ilişkisinin kurulmasını kolaylaştırdığı için bu yöntemi tercih edeceklerini belirtmişlerdir. Ayrıca öğretmen adaylarının problem çözme ve tartışma gibi yöntemleri de ön plana çıkardığı görülmektedir. Memişoğlu ve Güçin'in (2017) çalışmasında günümüz dünya sorunlarına ilişkin konuların öğretiminde öğretmen adaylarının soru-cevap ve tartışma yöntemlerini kullanmayı sıklıkla tercih edeceği sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte örnek olay, hikayeleştirme ve beyin fırtınası da öğretmen adayları tarafından ifade edilen yöntemler arasında yerini almıştır. Mevcut çalışmada da sosyal bilgiler öğretmen adaylarının benzer yöntemleri kullanmayı düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmanın altıncı alt amacı, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının dünya sorunlarının çözümünde ne gibi roller aldıkları yönündedir. Görüşmelerden elde edilen veriler incelendiğinde öğretmen adaylarının sergiledikleri davranışların iki gruba ayırabileceği tespit edilmiştir. Bunlardan ilki direkt etkide bulunmaya yönelik olan kendi davranışlarını günümüz dünya sorunları doğrultusunda şekillendirme girişimi olduğudur. İkincisi ise, başkalarının davranışlarını şekillendirme doğrultusundadır. Öğretmen adaylarının çevreyi korumaya yönelik davranışlar sergileyerek ve diğer insanları günümüzde yaşanan dünya sorunları konusunda bilinçlendirerek ve onlara örnek olmaya çalışarak bu sorunlarının oluşmasını engellemeye çalıştıkları anlaşılmaktadır.

Sonuç olarak sosyal bilgiler öğretmen adayları eğitimsizliği ve bilinçsizliği günümüz dünya sorunlarının oluşma nedenleri arasında görmekte ve bu sorunların çözümünde öne çıkarmaktadır. Ancak öğretmen adaylarının eğitsel sorunları günümüz dünya sorunları arasında alt sıralarda görmesi bir çelişki olarak dikkat çekmektedir. Ayrıca öğretmen adaylarının günümüz dünya sorunlarının çözüm noktasında eğitimi ileri sürerken birçok dünya sorununu eğitim düzeyi yüksek ülkelerde ortaya çıktığı ya da eğitim düzeyi yüksek ülkeler arasında yaşandığı gerçeği de bu konuda bir çelişki oluşturmaktadır. Bununla birlikte araştırmacılar, en önemli günümüz dünya sorunları arasında salgın hastalıkların ifade edilmesinde içerisinde bulunduğumuz Covid 19 salgınının etkili olduğunu düşünmektedir.

Analizler sonucunda sosyal bilgiler öğretmen adaylarının şiddet içerikli günümüz dünya sorunlarını çevreyle ilgili sorunlardan daha tehlikeli buldukları ortaya çıkmıştır. Buna rağmen, öğretmen adaylarının ifadelerine göre, günümüz dünya sorunlarının çözümünde bireysel katkı olarak çevre problemlerine daha fazla duyarlılık gösterdikleri anlaşılmaktadır. Bu durum savaş, silahlanma, terör gibi sorunların çözümündeki etkilerinin çevresel sorunların çözümündeki etkilerine göre daha sınırlı olduğunu düşünmelerine bağlanabilir. Öğretmen adaylarının günümüz dünya sorunlarının çözümü için sivil toplum kuruluşlarına üye olmayı ve onlarla birlikte hareket etmeyi bireysel çözüm arayışlarına göre daha az tercih etmeleri de dikkat çeken bir diğer sonuçtur.

Araştırmacılar tarafından,

- Araştırma sürecinde öğretmen adaylarının bazı sorunlara hiç değinmediği gözlemlendiğinden farklı araştırmalarla öğretmen adaylarının günümüz dünya sorunlarına ilişkin farkındalıklarının tespit edilmesi,
- Öğretmen adaylarının günümüz dünya sorunlarına ilişkin farkındalıklarının sosyal proje veya topluma hizmet gibi uygulamaya dönük etkinliklerle geliştirilmesi,
- Günümüz dünya sorunlarına yönelik derslere lisans programlarında yer verilmesi önerilmektedir.

Etik Komite Onayı: Bu çalışma için etik kurul onayı Kilis 7 Aralık Üniversitesi'nden alınmıştır (Tarih 29.08.2022, Karar No: 03).

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Yazar Katkıları: Konsept – M.Ş., U.Ş.; Tasarım – M.Ş., U.Ş.; Denetim – M.Ş., U.Ş.; Kaynaklar – M.Ş., U.Ş.; Malzemeler – M.Ş., U.Ş.; Veri Toplama ve/veya İşleme – M.Ş., U.Ş.; Analiz ve/veya Yorum – M.Ş., U.Ş.; Literatür Taraması – M.Ş., U.Ş.; Yazma – M.Ş.; Eleştirel İnceleme – M.Ş., U.Ş.; Diğer – M.Ş., U.Ş.

Çıkar Çatışması: Yazarlar çıkar çatışması bildirmemişlerdir.

Finansal Destek: Yazarlar bu çalışma için finansal destek almadıklarını beyan etmişlerdir.

Ethics Committee Approval: Ethics committee approval was received for this study from the ethics committee of Kilis 7 Aralık University (Date: 29.08.2022, Decision No: 03)

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Author Contributions: Concept – M.Ş., U.Ş.; Design – M.Ş., U.Ş.; Supervision – M.Ş., U.Ş.; Resources – M.Ş., U.Ş.; Materials – M.Ş., U.Ş.; Data Collection and/or Processing – M.Ş., U.Ş.; Analysis and/or Interpretation – M.Ş., U.Ş.; Literature Search – M.Ş., U.Ş.; Writing Manuscript – M.Ş.; Critical Review – M.Ş., U.Ş.

Declaration of Interests: The authors have no conflicts of interest to declare.

Funding: The authors declared that this study has received no financial support.

Kaynaklar

- Akkurt Çağlar, A. (2022). The views of pre-service teachers about today and future of current world problems. *International Online Journal of Education and Teaching*, 9(2), 1004–1021.
- Aslan, Ş., & Güzel, Ş. (2018). Araştırmanın temelleri bilim, bilimsel araştırma ve bilimsel yöntem. In Ş. Aslan (Ed.), *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri* (ss. 34–46). Eğitim Yayınevi.
- Avcı, G., & Gümüş, N. (2017). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının günümüz dünya sorunlarına yönelik tutumlarının incelenmesi. In O. N. Akfırat, D. F. Staub, & G. Yavaş (Eds.), *Current debates in education* (ss. 485–505). IJOPEC.
- Baltacı, A. (2019). Nitel araştırma süreci: Nitel bir araştırma nasıl yapılır? *AHI Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 368–388.
- Baykal, H., & Baykal, T. (2008). Küreselleşen Dünya'da çevre sorunları. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(9), 1–17.
- Baylan, E. (2009). Doğaya ilişkin inançlar, kültür ve çevre sorunları arasındaki ilişkilerin kuramsal bağlamda irdelenmesi. *Ankara Üniversitesi Çevre Bilimleri Dergisi*, 1(2), 67–74.
- Bayram, H. (2022). Examining social studies education in the context of migration and asylum: A study based on teachers' views. *International Journal of Psychology and Educational Studies*, 9(Special Issue), 866–881. [CrossRef]
- Best, J. W., & Kahn, J. V. (2017). *Eğitimde araştırma yöntemleri*. Eğitim Yayınevi.
- Çiçek Şentürk, Ö., & Selvi, M. (2021). Fen bilimleri dersi "insan ve çevre" ünitesi akademik başarı testi geliştirme: Güvenirlilik ve geçerlik çalışması. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 41(2), 601–630.
- Creswell, J. W. (2016). *Araştırma deseni, nitel, nicel ve karma yöntem yaklaşımları*. Eğiten kitap.
- Demir Avcı, Y. (2016). Kişisel sağlık sorumluluğu. *TAF Preventive Medicine Bulletin*, 15(3), 259–266.
- Dineri, E., & Gölpek, F. (2021). Türkiye'de eğitim sisteminde okullaşmanın ekonomik büyüme üzerine etkisi. *Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi*, 13(24), 37–48. [CrossRef]
- Glesne, C. (2012). *Nitel araştırmaya giriş*. Anı Yayıncılık.
- İncili, Ö. F., & Akdemir, İ. O. (2016). Yerinden edilmişliğin coğrafi analizi: Kilis'te Suriyeli sığınmacılar. *Marmara Coğrafya Dergisi*, 34, 118–133.
- Işık Mercan, S., & Sarı, İ. (2019). Günümüz dünya sorunları dersini alan sosyal bilgiler öğretmen adaylarının bu derse ve günümüz dünya sorunlarına bakışı. *Tarih Okulu Dergisi*, 12, 171–197.
- Kayaalp, F., Namli, Z. B., & Meral, E. (2021). Current global issues from the perspective of preservice teachers: How are they illustrated in cartoons? *Pegem Journal of Education and Instruction*, 11(3), 1–16.
- Kılıçoğlu, G., Karakuş, U., & Öztürk, T. (2012). Günümüz dünya sorunlarına yönelik tutum ölçeği geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Electronic Turkish Studies*, 7(4), 2209–2224.
- Koç, H., & Dumlu, G. (2020). Bireylerin bazı değişkenler açısından günümüz dünya sorunlarına ilişkin tutumlarını belirlemeye yönelik bir inceleme. *Türkiye Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 5(2), 102–107.
- Kvale, S. (1996). *Interviews: An introduction to qualitative research interviewing*. Sage.
- Memişoğlu, H. (2015). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının barış ve barış eğitimine ilişkin görüşleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1), 151–175.
- Memişoğlu, H., & Güçin, G. (2017). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşlerine göre güncel konuların öğretimi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(4), 1274–1295.
- Merriam, S. B. (2018). *Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber*. Anı Yayıncılık.
- Nutbeam, D., & Lloyd, J. E. (2021). Understanding and responding to health literacy as a social determinant of health. *Annual Review of Public Health*, 42(1), 159–173. [CrossRef]
- Oğuz Hacet, S., & Demir, F. B. (2019). Sürdürülebilir kalkınma eğitimi açısından sosyal bilgiler dersi öğretim programının değerlendirilmesi. *Diyalektolog*, 22, 211–225.
- Ojala, M., & Bengtsson, H. (2019). Young people's coping strategies concerning climate change: Relations to perceived communication with parents and friends and proenvironmental behavior. *Environment and Behavior*, 51(8), 907–935. [CrossRef]
- Özey, R. (2017). *Günümüz dünya sorunları*. Aktif Yayınevi.
- Patton, M. Q. (2014). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri*. Pegem Akademi Yayıncılık.
- Sabancı, O., Faiz, M., & Akyol, C. (2017). Sekizinci sınıf öğrencilerinin küresel sorunlara yönelik görüşleri. *International Journal of Eurasia Social Sciences*, 8(28), CCCLXII–CCCXCIII.
- Saleh, E. S., & Gandy, S. K. (2015). Perceptions of geography students in the USA and Egypt on global issues. *Intercultural Education*, 26(5), 377–396. [CrossRef]
- Seçgin, F., Yalvaç, G., & Çetin, T. (2010). İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin karikatürler aracılığıyla çevre sorunlarına ilişkin algıları. In *International Conference on New Trends in Education and Their Implications* (ss. 391–398). Antalya, Türkiye.
- Seggie, F. N., & Bayyurt, Y. (2015). *Nitel araştırma: Yöntem, teknik, analiz ve yaklaşımları*. Anı Yayıncılık.
- Şeyihoğlu, A., Sever, R., & Özmen, F. (2018). Sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmen adaylarının zihin haritalarında günümüz dünya sorunları. *Marmara Coğrafya Dergisi*, 37, 1–15.
- Sönmez, V., & Alacapınar, F. G. (2018). *Örneklendirilmiş bilimsel araştırma yöntemleri*. Anı Yayıncılık.
- Tıkman, F., Yıldırım, E., & Şentürk, M. (2017). Göç metaforuna yolculuk: Bir fenomenolojik çalışma. *Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14, 104–126.
- Turan, İ. (2009). Günümüz dünya sorunları karşısında coğrafya eğitimi. *Millî Eğitim Dergisi*, 39(184), 176–191.
- Uymaz, M. (2021). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının günümüz dünya sorunlarına ilişkin algılarının incelenmesi. *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(1), 59–79.
- Yazıcı, Ö. (2013). Ortaöğretim öğrencilerinin günümüz Dünya sorunlarına yönelik tutumları. [Turkish studies-international periodical for the languages, literature and history of Turkish or Turkic]. 8(6), 807–823.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (9. baskı). Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, E., Akdağ, S., & Ünlü, Y. (2021). Öğretmen adaylarının günümüz dünya sorunlarına yönelik tutumlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40(1), 497–517.
- Yılmaz, F., & Gültekin, M. (2012). Sınıf öğretmeni adaylarının çevre sorunları bağlamında öğrenim gördükleri programa ilişkin görüşleri. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 120–132.

Extended Abstract

Today, there are some common problems that are experienced around the world and that concern humanity. These global problems are expressed as current world problems. The effects of these problems, which are the result of human behavior, are wide-ranging. These problems are felt all over the world with the effect of globalization. It is possible to say that the negative attitudes and behaviors of people are the effective sources of many problems in political, social, economic, and religious fields. Health problems can also be associated with people's lifestyles. Again, people play a leading role in experiencing violent problems. Social studies course is important in terms of raising awareness about current world problems. Therefore, this study is aimed to examine the problems expressed as current world problems from the perspective of social studies pre-service teachers. This study was designed according to the qualitative research method. The study was conducted with 46 third-grade social studies pre-service teachers. Twenty-six female and 20 male pre-service teachers participated in the study. The pre-service teachers participating in the study were determined according to the criterion sampling method. A semi-structured interview form was used as a data collection tool in the research. An inductive approach was adopted in the analysis of the data collected within the scope of the research. As a result of the analysis of the data obtained from the interviews with the social studies pre-service teachers, 6 different themes were reached as "current world problems, the reasons for the problems, the problems that need to be solved first, the solutions, the preferred teaching methods and the actions to solve the problems." The problems that the pre-service teachers expressed as current world problems were grouped under different headings such as violence-related problems, environmental problems, health problems, and educational and social problems. It has been concluded that social studies pre-service teachers see unconsciousness and people's lifestyles as prominent reasons in the formation of current world problems. Pre-service teachers expressed war, global warming, poverty, and hunger as world problems that need to be solved first. According to pre-service teachers, empathy, equality, peace, and justice are needed to eliminate world problems. Pre-service teachers see methods such as case studies, problem-solving, and discussion as effective methods in teaching subjects related to current world problems. Pre-service teachers are trying to prevent current world problems by exhibiting behaviors toward protecting the environment, raising awareness of other people about these problems, and trying to set an example for them.